

MUISTIO

Projekti **Tikkuraitin ja Orvokkitie (vl Unikkotie-Lehdokkitie) katujen ja katuympäristön jatkosuunnittelu**
Asiakas **Vantaan kaupunki**
Jakelu **Hankkeen postituslista, kaupungin nettisivut**

1 Tilaisuuden avaus

Päivämäärä 6.8.2019

Vuorovaikutusasiantuntija Eliisa Haanpää (Ramboll) avasi tilaisuuden 17:30. Haanpää esitteli tilaisuuden ohjelman ja kertoi mahdollisuudesta liittyä hankkeen sähköpostilistalle sekä palautteenantomahdollisuuksista (tilaisuudessa, sähköisesti tai paperilomakkeella).

Paikalla oli 22 osallistujaa Vantaan kaupungin ja Rambollin edustajien lisäksi.

Alueinsinööri Mariika Lehto Vantaan kaupungilta esitteli tervetuloa-sanojen yhteydessä Tikkuraitin katusuunnitelman suunnitteluprosessia. Myös Seija Tulonen (kaupunkiympäristö, vihherakenteet, taide) oli paikan päällä vastaamassa kysymyksiin.

Ramboll
PL 718
Pakkahuoneenaukio 2
33101 TAMPERE

P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
<https://fi.ramboll.com>

Tikkuraitista ja Orvokkitiestä on tehty **yleissuunnitelma**. Suunnitelmassa on määritelty kävelykadun toimintojen sijainnit, kuten kulkualueet, huoltoliikenne, penkit, puut, valaistus, taide ja pintamateriaalit. Yleissuunnitelmaa esiteltiin yleisötilaisuudessa maaliskuussa 2019. Yleissuunnitelma on käsitelty kaksi kertaa teknisessä lautakunnassa, jossa sitä tarkennettiin. Yleissuunnitelma hyväksyttiin 11.6.2019

Hyväksyttyä yleissuunnitelmaa on seurannut **katusuunnitelma**, jonka esittelemistä varten tämä 6.8.2019 järjestettävä tilaisuus on suunnattu. Katusuunnitelmassa esitellään asukkaille sitä, miltä katu tulee näyttämään ja minkälaisia toimintoja kadulle on suunniteltu.

Katusuunnitelma tulee olemaan nähtävillä 15.8.–28.8.2019. Suunnitelmasta on mahdollista antaa muistutuksia. Tämän hetkisen aikataulusuunnitelman mukaan nähtävillä olleet katusuunnitelmat menevät 17.9.2019 tekniseen lautakuntaan käsiteltäväksi.

Kun katusuunnitelma on hyväksytty, kaupungilla on oikeus rakentaa hyväksytyyn mukainen katu. Katusuunnitelmaa ja yleissuunnitelmaa seuraa **kadun rakennussuunnitelma**. Kaupunki on budjetoanut Tikkuraitin ja Orvokkitien katujen rakentamisen vuosille 2020–2021.

Nyt pidettävä tilaisuus (6.8.2019) on viimeinen asukkaille suunnattu tilaisuus Tikkuraitin ja Orvokkitien suunnitteluun liittyen. Yrittäjille ja kiinteistönomistajille tullaan järjestämään vielä erilliset tilaisuudet.

Tikkurilan keskustan muita suunnittelukohteita ovat:

- Asematie vl. Kielotie – Vehkapolku (kirkon korttelin kohdalla)
- Vehkapolku v. Asematie – Unikkotie (kirkon korttelin kohdalla)
- Carl Albert Edelfeltin aukio (Dixin ja hotelli Vantaan välinen aukio)
- Vantaan ratikka Jokiniemestä Dixin ali Kielotielle ja Tikkurilantielle

Näistä järjestetään erillisiä tilaisuuksia.

2 Tikkuraitin katusuunnitelman esittely

Lauri Axelsson (Ramboll) kertoi puheenvuorossaan Tikkuraitin katusuunnitelman suunnitteluprosessin etenemisestä. Tikkuraitti on keskeinen kävely-ympäristö Tikkurilan keskustassa. Tikkurilan keskustan kaavarungon lähtökohtia ovat:

- Tikkurilan tärkeimmät julkiset kaupunkitilat ovat kävelykatu Tikkuraitti ja sen tulevat jatkeet asemalle asti
- Tikkuraitin varteen keskittyvät vahvat kaupalliset julkisivut ja kävelykatuympäristö on arvioitu kaupunkikuvallisesti erityisen vaativaksi alueeksi
- Tavoitteena on, että kävely-ympäristöstä tulee esteetön ja virikkeellinen
- Houkutteleva julkinen kaupunkitila luo edellytykset sosiaaliseen kanssakäymiseen – kaupunkielämään
- Tärkeimmillä julkisilla alueilla panostetaan laadukkaaseen suunnitteluun ja toteutukseen
- Taide on myös osa kävely-ympäristöä

Tavoitteena on laadultaan, toimivuudeltaan ja kestävyydeltään korkeatasoinen ja elävä kävelykatu.

Osana suunnittelua on hyödynnetty monipuolisesti palvelumuotoilun ja vuorovaikutuksen menetelmiä, joiden avulla asukkaat ja katujen kehittämistä kiinnostuneet ovat päässeet mukaan kehittämiseen. Näitä menetelmiä ovat olleet muun muassa karttakysely, tulkintapaja, käyttäjäprofilointi, ideointihaaste, erilliset keskustelutilaisuudet sekä yleisötilaisuudet.

Axelsson esitteli kadun nykytilaa ja niitä tavoitteita, joihin suunnittelussa on keskitytty. Tavoitteena on ollut esimerkiksi avata maisemaa (avarampi maisema) ja katuja erilaisille toiminnoille. Katutilaa avataan niin, että istuttaminen, kiinteät rakenteet yms. sijoittuvat keskitetysti Tikkuraitin pohjoispuolelle. Näin tilaa jää riittävästi kulkemiselle ja erilaisille toiminnoille. Tarkoituksena on lisätä samalla kadun valoisuutta.

Tikkuraitti tulee toimimaan yhtenäisenä kävelyreitteinä Asematielle asti. Tämän hetkisen yleissuunnitelman mukaan raitiotie nousee Kielotien kohdalta maan pinnalle.

Tikkuraitin katusuunnitelmasta

Muutokset suhteessa yleissuunnitelmaan sekä yksityiskohtia katusuunnitelmasta:

- Suunnitelmaan on lisätty puita – vehreämpi maisema
- Suunnitelmaan on lisätty kadun päihin istuinalueet, joiden yhteyteen on suunniteltu valotaidetta
- Huoltoajo tulee pysymään pääasiassa Orvokkitiellä. Tikkuraitille mahdollistetaan pelastusliikenne, mutta ei reittejä huoltoliikenteelle.

Katusuunnitelma on esillä Vantaan kaupungin nettisivuilla. Suunnitelmasta löytyy selitykset suunnitelmassa käytetyille piirustusmerkinnöille.

Orvokkietien katusuunnitelmasta

Yksityiskohtia katusuunnitelmasta:

- Ajorataa kavennetaan niin, että korttelin reunalle tulee istutuskaisa.
- Pysäköintipaikkoja (6 kpl) on suunniteltu kadun pohjoispuolelle
- Orvokkietien ja Tikkuraitin läheisyyteen varataan tilaa huoltoajopysäköinnille
- Unikkotien suojatie uusitaan – tulee kivetty suojatie

Maanpintaa tullaan kokonaisuudessaan korottamaan, sillä tähän asti haasteena ovat olleet maan painamat. Kuivatus tulee toimimaan niin, että vedet johdetaan kadun molemmille reunoille. Pohjoispäässä kadunharja ei ole niin korkea kuin eteläpäässä, sillä pohjoispäässä maa ei ole painunut niin paljoa. Valaisimet sijoitetaan kadun laidoille. Tontilla oleva puurivi tullaan säilyttämään kadun eteläpäässä.

Tikkuraitin ja Orvokkietien erityispiirteistä sekä korjaamisesta

Savikkoinen maaperä on haastava, sillä siinä on ollut paljon painaumia. Vesihuoltolinja tulee paalulaatalle. Muuten kadun pohjavahvistuksena toimii vaahtolasi. Katu on kaivettava kokonaan auki vaahtolasikeventeen vaatimaan syvyyteen. Tasaukset uusitaan niin, että hulevedet ohjautuvat hallitusti ja kadusta tulee esteetön koko mitalta. Kunnallistekniikka uusitaan lisäksi kokonaisuudessaan.

Tikkuraitin suunnittelussa on huomioitu toiminnallisesti erilaisten tapahtumien järjestämisen mahdollisuus erilaisin fyysisin rakentein. Kadun molemmille puolin tulee sähköposteja ja kadulle on tulossa vesiposteja esimerkiksi torimyyjien käyttöön. Lisäksi suunnitelmassa on mukana varauksia pyöräpaikoille ja penkeille. Tikkuraitin päädyissä olevat pyöreät penkit rajaavat sisäänkäyntiä Tikkuraitille.

3 Tikkurilan alueen kaavoituskatsaus

Ritva Kotilainen (Tikkurilan aluearkkitehti) esitteli puheenvuorossaan alueen kaavoituksen nykyistä tilannetta. Tuuli Huhtala ja Terhi Kuusisto mukana vastaamassa kaavoituksen kysymyksiin.

Tikkurilan keskustaa tiivistetään (lisää asukkaita, työpaikkoja, liiketilaa ja palveluja). Korkean rakentamisen paikkoja tutkitaan. Vantaalla kaavoitusta toteutetaan pääasiassa muulle kuin kaupungin omistamalle maalle, jolloin kehittäminen on ohjaukseen painottuvaa.

Vuoden 2019 päätöitä ovat:

- Kaavarungon päivitys: Tikkuraitin ympäristöstä
- Kielotie 15: menossa loppukäsittelyyn, ei vielä vahva
- Kielotie 13 (kaupungin uudet toimitilat): ollut luonnoksena pari kertaa kaupunkisuunnittelulautakunnassa, menossa ehdotuksena eteenpäin syksyllä 2019
- Ratikan linjaus Tikkurilassa: vaikuttaa lähialueeseen
- Mukana Yleiskaava-alueen suunnittelussa: järjestetty asukastilaisuuksia, suunnittelu kohdistuu vuodelle 2050
- Julkiset ulkotilat: kehittäminen
- Pienet kaavamutokset (keskustan ulkopuolella). Osa kaavamutoksista vahvoja, osa ollut lautakuntakäsittelyssä, osa suunnittelussa.

Kaavarunkotyöhön keskittyvä asukastilaisuus järjestetään **18.9.2019**. Aluksi tilaisuudessa esitellään töitä ja sen jälkeen työskennellään työpajamallisesti kehittämistehtävien kanssa.

4 Kysymykset ja keskustelu

Kysymyksiä esitettiin jo puheenvuorojen aikana sekä alustusten jälkeen. Tähän on koottu kysymyksiä ja keskustelua alustuksiin liittyen sekä yhteiskeskustelusta ja asiantuntijoiden kanssa karttojen äärellä käydystä keskustelusta.

Axelssonin alustukseen liittyvät kysymykset

Katusuunnitelma: Tikkuraitti

Kysymys: Mikä pyöräilijöiden asema on Tikkuraitilla?

Vastaus: Pyöräilijöiden tilanne on vielä auki. Lähtökohtana suunnittelulle on, että pyöräily sallitaan kävelyn ehtoilla. Yleissuunnitelma-vaiheessa teknisessä lautakunnassa on jo keskusteltu siitä, sallitaanko Tikkuraitilla pyöräily vai kielletäänkö se. Päätös pyöräilystä tehdään myöhemmin liikennemerkkisuunnittelun yhteydessä. Katusuunnitelma mahdollistaa pyöräilyn.

K: Voisiko pyörille tehdä omat väylät Tikkuraitille?

V: Suunnitelmaa tehdessä on keskusteltu mahdollisuuksista ja tutkittu koko kadun mittaista pyöräilyväylää. Mikäli pyöräilijöille merkitään oma reitti, riskinä on, että nopeudet pyörätiellä kasvavat. Jaetulla väylällä nopeudet ovat alhaisemmat.

K: Huoltoajoneuvoja on nykyisin usein muun liikkumisen tiellä Tikkuraitilla. Voisiko tätä estää?

V: Tästä on keskusteltu paljon suunnittelun aikana. Mitoittava tekijä suunnittelussa on pelastusliikenne, eli pelastusliikenteen on päästävä Tikkuraitille. Esteitä ei voida laittaa niin, että pelastusliikenne ei pääsisi kadulle. Haaste on tiedostettu ja parhaillaan mietitään, että millä menetelmällä autoilua saadaan rajoitettua Tikkuraitilla. Suunnittelussa huomioidaan huoltoliikenteen ohjaaminen Orvokkitielle.

K: Kuinka korkea Tikkuraitille tuleva patsas on?

V: 4 metriä

K: Mistä materiaalista se on tehty?

V: Pronssista. Pyöreä jalusta on luonnonkiveä.

Katusuunnitelma: Orvokkitie

K: Orvokkitien eteläpää: Kävely on tällä hetkellä ikävää, sillä katu on painunut, ja on varsinkin talvella liukas. Lisäksi huoltoliikenteen ja kävelyn yhdistäminen on ahdasta. Miten jalankulku tullaan huomioimaan suunnittelussa erityisesti Orvokkitien eteläpäässä?

V: Tilanne tullaan korjaamaan painumisen osalta. Tulossa yhtenäinen katupinta-ala, jossa ei tule olemaan erillistä kävelytietä. Kävely- ja huoltoliikenne tulee olemaan samalla alueella, mutta alueen koko tulee kasvamaan. Nykyisin alue on kapeampi, sillä katu on painunut. Jatkossa tilaa tulee olemaan enemmän – leveys 6 metriä. Painotuksena tällä katuosuudella on kävely ja pyöräily. Lisäksi yksisuuntainen huoltoliikenne kiinteistöille on sallittu. Eli kyseessä ei ole varsinaisesti ajokatu.

Kotilaisen alustukseen liittyvät kysymykset: Tikkurilan alueen kaavoitus**Jalankulku ystävällinen suunnittelu**

K: Tällä hetkellä alueelle on tullut massiivisia umpikortteleita, jotka sulkevat kävelemisen reittejä. Onko suunnittelussa huomioitu, ettei jalankulkijoiden tarvitse aina kiertää vai tuleeko kulkureittejä kortteleiden väliin/lävitse?

V: Tämä on tiedostettu suunnittelussa, ja se huomioidaan ja siitä opitaan koko ajan. Suunnittelussa halutaan huomioida se, että alueelta löytyy kujanteita ja erilaisia kulkureittejä jatkossakin kävelijöille.

Kielotie 34–36

K: Kielotie 34-36; Mikä on tämän hetkinen tilanne?

V: Tilanteesta ei ole kuulunut mitään. Kaava on vahva. Ei ole tullut purkukysymyksiä tai aikataulua.

K: Voiko rakentamisen aloittaa koska vaan, jos kaava on vahva?

V: Käytännössä kyllä. Rakentamisen aikataulu välillä nopea ja joskus rakentamisen aloittaminen kestää pidempään.

Yhteiskeskustelussa esitettiin seuraavia kysymyksiä tai kommentteja:

K: Tikkuraitin suunnittelu: Mikä katulämmityksen tilanne on?

V: Katulämmitystä ei olla toteuttamassa tämän hetkisen tiedon mukaan. Tonttikaistojen ollessa laajoja katujen varrella sekä uusiutuva rakennuskanta luovat haasteita. Kustannuksiltaan katulämmitys olisi hyvin laaja, jolloin kuluja kohdistuisi myös kiinteistöjen omistajille. Näin ollen myös kiinteistöjen omistajilta tarvittaisiin suostumus.

K: Miten Tikkuraitilla kadun alla olevaa tilaa on hyödynnetty?

V: Se on täynnä kunnallistekniikkaa. Eteläpuoli täynnä: hulevesilinjat, vesijohdot, jätevesilinja. Pohjoispuolella kaapelimattoa.

Karttojen äärellä keskusteltiin lisäksi seuraavista aiheista:**Huoltoajo**

K: Miten huoltoajo voidaan estää Tikkuraitilla?

V: Ei pystytä estämään rakenteilla, sillä pollareiden paikat on suunniteltu niin, että paloautot mahtuvat kääntymään kadulle. Ohjeistuksella on määriteltävä, että mikä tila on suunnattu huoltoajolle ja mikä ei.

K: Autojen (huoltoajo) välissä kulkeminen Orvokkitien eteläpäässä tuntuu nykyisin epämiellyttävältä. Varsinkin, jos tulee kulkea liikenteen joukossa rollaattorin kanssa. Parannetaanko tätä?

V: Nykyisellään tila on kapea, sillä katu on painunut. Jatkossa tämä kohta tulee olemaan leveämpi, ja (huolto)liikenne sallitaan vain yhteen suuntaan.

K: Miksi Orvokkitien eteläpään merkattu viheralue jo muutenkin kapealle kohdalle (ns. huoltoajon paikka)?

V: Valaisinpylväät yms. sijoitetaan suojaan tälle viheralueelle mm. talven kunnossapidolta. Lisäksi tälle vihrealueelle saadaan kunnossapitoa varten esimerkiksi ajettua lunta talvisin. Kyseessä on kevyenliikenteen väylä, huoltoajo sallittu.

Tikkuraitti

K: Koska Tikkuraitti on valmis?

V: Mikäli suunnitelmat etenevät tämän hetkisen aikataulutiedon mukaan, 2020 keväällä alkaisi rakentaminen. Jos kaikki menee onnistuneesti ilman haasteita, niin rakentamisen kanssa ollaan valmiita syksyllä 2021.

Toiminta liiketiloissa

K: Minkälaista toimintaa liiketiloihin on tulossa suunnitellun alueen tuntumaan?

V: Ei osata vielä määritellä minkälaista toimintaa tulossa.

K: Miten päätökset liiketilojen toiminnoista tehdään?

V: Kiinteistön omistaja voi päättää, että minkälaista toimintaa kiinteistöihin tulee. Kaupunki ei voi ohjata sitä kaavoituksella. Rakennusvalvonta ei voi vaikuttaa päätöksiin liiketilojen toiminnoista.

Kommentti: Kadun ja lähellä olevien puistoalueiden viihtyisyyttä korostettiin. Toivottiin muun muassa lapsille miellyttäviä alueita. Kaupunkisuunnittelun toimenpiteet ovat hieman rajalliset siinä, ketkä käyttävät alueita, mutta voidaan suunnitella hyvää ja kaunista ympäristöä.

Tilaisuudessa annettu kirjallinen palaute:

PALAUTE: Pyöräily on sallittava myös tulevaisuudessa. Pyörä on ainoa kulkuväline kaupassa käyntiin. Syynä Vantaan olematon joukkoliikenne.